

Razstava Jama pod Macesnovo gorico – slovenski Katin

V Platonovi dvorani Zavoda sv. Stanislava v Ljubljani so 10. aprila 2024 odprli razstavo Jama pod Macesnovo gorico – slovenski Katin.

Kot je v sporočilu za javnost napisal zgodovinar dr. Jože Dežman, so arheologi od aprila do septembra 2022 v breznu pod Macesnovo gorico izkopali posmrtno ostanke 3.450 moških, umorjenih od 2. do 10. junija 1945. Jamo so delno minirali že med pobijanjem leta 1945, veliko miniranje pa je bilo šele čez približno deset let. Takrat so razstrelili celoten strop jame. Da so lahko odkrili posmrtno ostanke umorjenih, so morali izkopati okoli tri tisoč kubičnih metrov razstreljene kamnine. Zaradi razdrobljenosti kosti povsem natančno štetje žrtev ni bilo mogoče. Bilo jih je vsaj 3.450 in verjetno ne več kot 3.500. Okoli polovica, več kot 1.750, jih je bilo starih nad 24 let, več kot 800 jih je bilo starih med 20 in 23 let, več kot 800 pa manj kot dvajset let, nobeden pa ni bil mlajši od 14 let. Vsi so bili moški. Med izkopom posmrtnih ostankov je bilo najdenih več kot 10.000 predmetov. Večina predmetov je pripadala žrtvam, več kot 1.600 pa storilcem. »Pričevanje

Razstava Jama pod Macesnovo gorico – slovenski Katin bo odprta do 10. maja 2024.

pobeglih iz Jame pod Macesnovo gorico, raziskave od 1990 do 2017, predvsem pa 2019 in 2022 so potrdile, da je bila Jama pod Macesnovo gorico morišče in grobišče slovenskih vojnih ujetnikov. Bila je prizorišče bratomora in z vsemi sredstvi varovani tabu titoizma,« je še zapisal zgodovinar dr. Jože Dežman, ki je tudi avtor razstave. V strokovni ekipi, ki je razstavo pripravila, so še Luka Rozman (vodja arheološke ekipe), dr. Petra Leben Seljak (antropologija), dr. Uroš Košir (analiza najdenih predmetov), dr. Andrej Mihevc (speleologija), dr. Mitja Ferenc in dr. Tamara Griesser Pečar (zgodovinski pregled) in Pavel Jamnik (kriminalistična akcija Sprava). Med rešenci, ki jim je uspelo pobegniti iz brezna pod Macesnovo gorico, je bil tudi oče predsednika SDS Janeza Janše. [D]

Razstavljeni so predmeti žrtev iz brezna pod Macesnovo gorico.

Med rešenci iz brezna pod Macesnovo gorico je bil tudi Janez Janša st., oče Janeza Janše. Na fotografiji je desno spodaj.

V čevlju, ki so ga preživeli postavili ob steno jame, so zbirali vodo, ki je tekla po kapnikih.